

INDLAND

18.11.2021 KL. 18:30

Miljøaktivister opdagede PFOS-forurening før myndighederne

Miljøstyrelsen udpeger nu 25 lokaliteter, hvor der er mulig sundhedsrisiko i forbindelse med forurening fra giftigt brandskum.

Søren-Anker Jensen (t.v) er frontløber i foreningen Rent Havmiljø sammen med formand Jan Rasmussen (t.h). Her ses de to på den eng ved Stignæs, hvor foreningen fik taget prøver af det giftige stof PFOS. Foto: Brian Karmark

THOMAS VIBJERG

METTE MAYLI ALBÆK

Hans oplevelse af markant færre fisk i vandet er drivkraften bag hans engagement i foreningen Rent Havmiljø, der nu har en finger med i spillet i en ny forureningssag med det giftige stof PFOS.

Det var nemlig Rent Havmiljø, der sendte myndighederne på sporet af et område omkring et tidligere raffinaderi ved Stignæs. Søren Anker-Jensen og Rent Havmiljø havde i medierne fulgt sagen fra Korsør, hvor mindst 118 borgere er blevet forgiftet at have spist kød fra kvæg, der har græsset på nabomarken til en brandskole, der i årevis brugte brandskum med det giftige PFOS.

»Vores forening er stiftet, fordi vi undrer os over, at virksomheder har lov til at udlede giftstoffer i deres spildevand. Derfor fik vi taget nogle prøver på en eng hernede, og de viste højt indhold af PFOS,« siger Søren-Anker Jensen.

Massive overskridelser

I Slagelse Kommune spærrede man øjnene op, da Rent Havmiljø kom med PFOS-prøverne. Kommunen var i fuld gang med at håndtere den massive forurening i Korsør og i fuld gang med at kortlægge andre, mulige steder med forurening af PFOS.

»Med prøverne fra Rent Havmiljø var vi selvfølgelig nødt til at undersøge det nærmere og med et tidligere raffinaderi, der har haft brandøvelsesplads, er det sandsynligt med en forurening,« siger Jan Jørgensen, afdelingsleder i Center for Miljø, Plan og Teknik i Slagelse Kommune.

Kommunen har derfor taget prøver i et vandløb, der passerer den tidligere brandøvelsesplads. Målinger fra forskellige steder i vandløbet viser PFOS-værdier på mellem 2000 og 3270 ng/l og dermed massive overskridelser af miljøkriteriet for overfladevand, der er 0,65 ng/l.

»Det er høje koncentrationer og det undrer os, fordi brandøvelsespladsen ikke har været i brug siden 1997. Det her PFOS er bare et klisterstof, der hænger fast i alt. Vi var jo også meget overraskede over, hvor høje værdierne var i Korsør,« siger Jan Jørgensen.

I dag ligger der en anden virksomhed på matriklen, hvor der engang var brandøvelsesplads. Det er Miljøstyrelsen, der holder opsyn med virksomheden og derfor nu pålægger virksomheden at undersøge dens drænvand. Ifølge Miljøstyrelsen er det for tidligt at konkludere, om forureningen stammer fra den tidligere brandøvelsesplads

Meldingen om påbuddet kom torsdag fra Miljøstyrelsen i en pressemeddelelse. Her udpeger styrelsen samtidig lokaliteter, hvor der er risiko for, at giftige fluorstoffer fra brandskum kan have forurennet følsomme arealer med for eksempel græssende dyr.

LÆS OGSÅ

15.000 e-mails senere: Konen til en kræftsyg brandmand fik en hel industri til at tabe kæben

FOR ABONNENTER

25 steder med risiko

I midten af oktober bad miljøstyrelsen de enkelte kommuner, regioner og Forsvaret om at screene de kortlagte lokationer for at finde ud af, om forureninger her vil være en trussel for mennesker eller dyr – eksempelvis hvis der på en lokation går græssende dyr.

Selv om der mandag i denne uge var deadline for at melde tilbage, mangler en lang række kommuner stadig at gøre det, men 34 kommuner har været ude at screene, og tilbagemeldingerne dækker 90 af de i alt 181 brandøvelsespladser.

På 25 af lokationerne er der peget på en mulig sundhedsrisiko.

De 25 lokationer

Rebild: Redningsstation

Herning: Beredskabsstyrelsen

Vordingborg: Kulsbjerg Vartningsanlæg, Flyvestation Avnø og Kalvebjerg Kaserneanlæg

Høje-Taastrup: Engroshandel, beredskabsstyrelsen og et autoværksted

Aabenraa: Beredskabsstyrelsen

Fredericia: Beredskabscenteret

Sønderborg: Tankanlæg ved lufthavnen

Aalborg: Flyvestationen (tre lokationer), beredskabskolen, civilforsvarsdepot, AMU-center og Techcollege

Thisted: Nordjyske CF-kolonne

Esbjerg: Brandskolen

Fredensborg: Beredskabsstationen og flyvestationen

Odense: Beredskabsafdelingen og Dalum Papirfabrik

Varde: Brandøvelsespladsen i Oksbøl

Ét af stederne er på beredskabsstyrelsens øvelsesplads i Herning.

Her er der konstateret forurening i et nærliggende vandløb, Herningsholm Å, og kommunen ved ikke, om køer kan have drukket fluorholdigt vand.

»Herning Kommune udlejer arealer nedstrøms Herningsholm Å, som oversvømmes jævnligt,« har kommunen skrevet i et notat, som Jyllands-Posten har fået aktindsigt i.

Samtidig er der »mulig påvirkning af fisk i vandløbet«, og Miljøstyrelsen har derfor udtaget fisk fra vandløbet til nærmere undersøgelser.

Endelig er Herning Kommune ved at finde ud af, om kolonihaver beliggende nær øvelsespladsen kan være påvirket af de forhøjede PFAS-værdier.

LÆS OGSÅ**Da amerikansk delstat bad dansk professor om hjælp, mistede han sin barnetro: »Det var chokerende at læse«**

FOR ABONNENTER

PFOS i drikkevand

Også i Rebild bliver der peget på mulige sundhedsrisici fra en brandøvelsesplads.

»Der er spor af PFOS i Støvring Vandværks drikkevandsboringer,« oplyser kommunen.

I Høje Taastrup er der på det lokale Østre Vandværk påvist overskridelser af fluorstoffer, og vandværket har nu fået et påbud fra kommunen og er »slået over på nødforsyning«.

Det vil sige, at borgerne, som normalt får vand fra det lokale vandværk, nu får det leveret igennem en nødforsyningsledning fra nabovandværket.

»Sidstnævnte har nu ansvaret for at kontrollere vandets kvalitet,« [lyder det](#) fra Østre Vandværk.

En lang række af de 25 risikotilfælde handler om, at der nær en brandøvelsesplads er en å med fisk, en fjord med muslinger eller marker med dyr og afgrøder.

Eller sundhedsrisikoen består i, at aktiviteter på en brandøvelsesplads kan have forurenede grundvand og drikkevand og udgøre en trussel for mennesker.

I Rent Havmiljø er Søren-Anker Jensen glad for, forureningen ved Stignæs nu bliver undersøgt.

»Vores agenda er, at der ikke skal lukkes alt muligt ud i naturen. At vi har skubbet sagen her lidt på vej med vores prøver, er vi bare glade for,« siger Søren-Anker Jensen.

Vandløbet med høje mængder PFOS løber fordi et areal, hvor får græsser.

»Vi har været i kontakt med lodsejeren. Fårene må gerne gå der, hvis de bare græsser, men de må ikke blive slagtet for at skulle spises,« siger Jan Jørgensen fra Slagelse Kommune.

DEN SKJULTE GIFT

En national miljøbombe.

Du kan kontakte journalisterne bag artiklerne på jpgraver@jp.dk

Grundlagt i 1871

Adresser:

Mediebyen 3
8000 Aarhus C
+45 87 38 38 38

Rådhuspladsen 37
1785 København V
+45 87 38 38 38

Udgiver:

JP/Politikens Hus

Redaktionen:

Kontakt redaktionen
Indsend debatindlæg
Nyhedsbreve

For annoncører:

Annonce

Erhvervsabonnement**Om avisen:**

Om Jyllands-Posten
Karriere
Fonde og legater
Skole

Om avisen:

Persondatapolitik
Administrér samtykke

Ansv. chefredaktør:

Jacob Nybroe

For abonnenter:

Mit login
Mit abonnement
Mit JP
E-avis
Mine gemte artikler
Kontakt kundecenter
Abonnementsvilkår

MENU

© Alt materiale på denne side er omfattet af gældende lov om ophavsret. [Læs om reglerne her](#)